

Pedagogisch beleidsplan kdv

Versie augustus 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4
Inleiding	5
Missie, visie en pijlers.....	6
Missie	6
Visie	6
Pijlers.....	6
Pedagogische doelstelling	8
Pedagogische visie.....	8
Het bieden van emotionele veiligheid.....	10
De behoeftes van het kind	10
Goede en vertrouwde relaties	11
Structuur en voorspelbaarheid	12
Gezonde omgeving en basisbehoeftes	12
Goed mentorschap	12
Oudergesprekken	13
Tien minuten gesprek.....	13
Intake- en overgangsgesprekken	13
Het ontwikkelen van de persoonlijke competentie	14
Leren bij jonge kinderen	14
Leren door uitproberen en ontdekken	14
Spelend leren.....	14
Kijken en imiteren.....	15
Leren door herhalingen, scriptkennis en rituelen.....	15
Leren door meedoen.....	15
Rol van de pedagogisch professional.....	16
Het ontwikkelen van de sociale competentie	17
De sociale competenties.....	18
Het ontwikkelen van normen en waarden.....	19
Respect.....	19
De pedagogisch professional	19

Uitvoering van het beleid door de pedagogisch professional	20
--	----

Voorwoord

Al vanaf 2011 biedt Riant kinderopvang opvang aan in Almere Poort. Voorheen onder de naam KinderCentrumAlmere en vanaf april 2024 onder de naam Riant kinderopvang (in het vervolg aangeduid als Riant). Waar we begonnen met één locatie is dit uitgebreid naar meerdere locaties in Almere en Lelystad. De groei en alle bijkomende ontwikkelingen zorgen voor een mooie en interessante uitdaging. Als kinderdagverblijf werken wij samen met verschillende basisscholen om een prettige doorgaande leerlijn neer te zetten, om het beste in elk kind naar boven te halen.

Om een eenduidige lijn te creëren en te behouden voeren directie Riant en de directeuren van de basisscholen regelmatig gesprekken met elkaar. Wij willen hen dan ook hartelijk bedanken voor de prettige samenwerking. Daarnaast willen wij de pedagogisch professionals enorm bedanken voor hun input, passie en betrokkenheid.

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan waarin onze algemene pedagogische werkwijze en pedagogische visie wordt beschreven. Elke locatie kent een eigen specifiek pedagogisch werkplan waarin dieper op de pedagogische praktijk en kwaliteit wordt ingegaan.

Inleiding

Het pedagogisch beleidsplan van Riant is onderverdeeld in een kinderdagverblijfgedeelte en een buitenschoolse opvanggedeelte. Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van onze kinderdagverblijven. Een concrete en praktische uitwerking hiervan is per locatie beschreven in het pedagogisch werkplan. Hierin zijn onder andere het dagritme, de werkwijze, het adres en het LRK-nummer van de locatie terug te vinden.

In dit pedagogisch beleidsplan wordt beschreven hoe wij als professionals binnen Riant onze missie en visie uitdragen, en hoe wij omgaan met kinderen aan de hand van de vier pedagogische basisdoelen die zijn vastgelegd in de Wet IKK. Het pedagogisch werkplan is op te vragen via:

pedagogie@riantkinderopvang.nl.

Het vastleggen van beleid geeft houvast bij het dagelijks handelen en zorgt voor continuïteit en een eenduidige aanpak richting de kinderen. Een duidelijk pedagogisch beleid biedt de organisatie bovendien een toetsingsinstrument voor de kwaliteit. In dit beleidsplan staat beschreven hoe wij als professionals binnen Riant onze missie en visie vertalen naar de pedagogische praktijk.

Aanvullend op dit document is er een beleidsplan Veiligheid en Gezondheid opgesteld, waarin alle gezondheids- en veiligheidsrisico's in kaart zijn gebracht, evenals onze aanpak van grote risico's. Wij zoeken hierin een goede balans tussen wat wettelijk moet (Wet IKK en Wet Kinderopvang) en wat wij daarnaast willen bereiken. Daarbij streven we naar een brede ontwikkeling en betekenisvol leren, waarbij het kind de regie heeft en het welzijn en de veiligheid van het kind vooropstaan. Met deze basisvoorziening creëren we voor onze kinderen een individuele, doorgaande leerlijn. Het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid van de locatie is terug te vinden in het ouderportaal connect van Riant kinderopvang.

Binnen onze organisatie staat het kind centraal. Een belangrijke schil om het kind heen bestaat uit de opvoeders en medeopvoeders. Onder medeopvoeders verstaan we de pedagogisch professionals van de groep en de leerkrachten van de school. Met elkaar creëren we een krachtige leeromgeving waarin ieder kind zich in zijn of haar eigen tempo spelenderwijs kan ontwikkelen. De leeftijden waarop kinderen doorstromen zijn dan ook niet altijd strikt. We kijken naar de ontwikkeling en de behoeften van het kind, en soms is maatwerk nodig. Dit gebeurt altijd in overleg met de ouders/verzorgers.

RIANT biedt dagopvang aan voor kinderen van 0 tot 4 jaar en is 52 weken per jaar geopend van 7:00 tot 19:00 uur (met uitzondering van nationale feestdagen).

Missie, visie en pijlers

Missie

Bij Riant zijn we vastbesloten om een warme en veilige omgeving te creëren waar jouw kind niet alleen kan spelen en leren, maar ook wordt aangemoedigd om nieuwe talenten te ontdekken en ontwikkelen. Op onze riante locaties streven wij ernaar een belangrijke rol te spelen in de zorg en opvoeding van jouw kind zodat jij als ouder werk en privé op een fijne manier kunt combineren. Uiteraard nemen we je als ouder mee in de stappen die wij samen maken. Door het aanbieden van de juiste materialen & activiteiten helpen wij jouw kind nieuwe talenten te ontdekken. Zo ontwikkelen ze de nodige vaardigheden en kennis om uit te groeien tot empathische individuen voor een veerkrachtige toekomstige generatie en samenleving.

Visie

Onze visie is om ontwerpers te zijn op het gebied van kinderopvang. Dit doen we niet alleen door vernieuwend te zijn in onze aangeboden locaties, inrichting en aanbod van spel & materialen. Maar ook door een goede samenwerking met ouders, medewerkers en partners. We geloven in het belang van een holistische benadering, waarbij we aandacht besteden aan zowel de cognitieve, emotionele, sociale als fysieke ontwikkeling van kinderen.

Pijlers

- *Riante locaties & activiteiten* – Jouw kind wordt warm opgevangen op één van onze riant ingerichte locaties met een ruim aanbod aan spelmateriaal en activiteiten. Elke ruimte weerspiegelt onze moderne aanpak en toewijding aan kwaliteit. Stap een willekeurige groep of ruimte binnen op onze kinderdagverblijven of buitenschoolse opvang en je ziet dat er over alles is nagedacht. Van sfeervolle locaties met gezellige speelhoeken tot uitdagende spelmaterialen en activiteiten. Wij stemmen onze inrichting en activiteiten af op de ontwikkeling van jouw kind. Zo hoeft jouw kind zich nooit te vervelen bij ons!
- *Professionele & gekwalificeerde medewerkers* – Wij geloven in de kracht van liefdevolle zorg. Spelenderwijs leren wij jouw kind om nieuwe vaardigheden te ontdekken. Op het kdv stimuleren onze medewerkers de kinderen om nieuwsgierig te zijn, te ontdekken en te leren vanuit een positieve en stimulerende omgeving. Op de bso dagen onze medewerkers de kinderen uit om nieuwe talenten te ontdekken. Daar zijn onze medewerkers ook voor opgeleid, elke medewerker heeft zo zijn eigen talent & passie. We staan dagelijks klaar om jouw kind te ondersteunen in zijn ontwikkelingsreis. Om jouw kind de basis mee te geven voor een veerkrachtige toekomstige generatie en samenleving.
- *Oprechte aandacht* – Elke ouder wenst het beste voor zijn kind. Oprechte aandacht en zorg en niet enkel het aanbieden van 'opvang'. Door oprechte aandacht stimuleren wij de ontwikkeling van al onze kinderen actief, zodat ze spelenderwijs, wijzer worden en hun passies ontdekken en ontwikkelen. We geven ieder kind de aandacht die het op dat moment nodig heeft. Deze aandacht geven we ook aan onze medewerkers en samenwerkingspartners, zodat we elkaar continue blijven inspireren en stimuleren om te blijven groeien en ontwikkelen.

- *Innovatief & samenwerken* – We omarmen voortdurende vernieuwing en streven ernaar om hierin ontwerpers te zijn in de kinderopvang. Innovatie bloeit ook in een klimaat van samenwerking. Zo geloven wij niet alleen in het belang van een nauwe samenwerking met ouders & medewerkers maar ook in het creëren van sterke en unieke banden met onderwijsinstellingen, de GGD en andere partners die onze aanpak verrijken.

Pedagogische doelstelling

Pedagogische visie

De inzichten van Emmi Pikler, Maria Montessori, Thomas Gordon en Regio Emilia hebben ons geïnspireerd bij het formuleren van onze pedagogische visie. In al deze benaderingen staan het welbevinden en de ontwikkeling van het kind centraal. Daarom is ons uitgangspunt het creëren van een goede balans tussen rust en activiteit, wat in de dagstructuur op elke vestiging duidelijk terugkomt. Dit zorgt voor een voorspelbare en veilige omgeving.

Bij Riant gebruiken we ideeën uit deze verschillende pedagogische visies om onze werkwijze te verrijken, zonder strikt een specifieke methode te volgen. We hechten grote waarde aan een positieve en liefdevolle benadering, waarbij respect voor het kind centraal staat. Deze aanpak is essentieel om kinderen zich veilig te laten voelen, zodat zij in hun eigen tempo kunnen ontdekken en onderzoeken. Daarbij bieden we materialen die passen bij de ontwikkelingsfase en voldoende uitdaging bieden.

Hoewel de pedagogische stromingen verschillende accenten leggen, vullen ze elkaar ook goed aan. Zo biedt Montessori concrete materialen voor peuters, kleuters en basisschoolleerlingen, terwijl de filosofie van Emmi Pikler zich vooral richt op baby's. Thomas Gordon geeft waardevolle inzichten in communicatie met kinderen, en de Regio Emilia-benadering legt de nadruk op het herkennen en benutten van de kwaliteiten van elk kind. Wij passen deze inzichten flexibel toe, zodat we zo goed mogelijk aansluiten bij de individuele behoeften van ieder kind.

In onderstaand schema zijn de verschillende invalshoeken met de belangrijkste kenmerken weergegeven. Het kind en zijn behoeften staan centraal.

Pedagoog	Invalshoeken				
Montessori	Uitnodigende voorbereiden omgeving	Respect voor het kind, elkaar en de omgeving.	Gevoelige periode	Vrijheid in gebondenheid	Zelfstandigheid: help mij het zelf te doen
Pikler	Uitnodigende omgeving	Respectvolle verzorging en benadering	Vrije bewegingsontwikkeling	Spelen en ontdekken vanuit eigen initiatief	Zelfstandigheid en zelfbewustzijn
Regio Emilia	Atelier, creativiteit. Zelf ontdekken en keuzes maken. Kind spreekt 100 talen.	Nadruk leggen op wat kinderen kunnen.	Documentatie en foto's	Drie pedagogen: 1. Andere kinderen 2. Andere volwassenen 3. De omgeving	100 talen: allemaal verschillende manieren van communiceren/leren & ontdekken
Gordon	Ik-boodschap	Respect voor elkaar en gelijkwaardigheid	Actief luisteren	Eigen verantwoordelijkheid nemen	Win- winsituatie voor zowel kind als ouders.

Het pedagogisch beleidsplan schetst richtlijnen voor onze pedagogisch professionals met betrekking tot bepaalde ontwikkelingsdomeinen die belangrijk zijn voor kinderen, zowel qua inhoud als de manier waarop deze inhoud wordt vormgegeven. Ons pedagogisch beleidsplan sluit aan bij de pedagogische basisdoelen zoals geformuleerd door Riksen-Walraven. Hier wordt verderop nog op ingegaan aan de hand van deze basisdoelen.

Binnen Riant bieden wij pedagogische kwaliteit en worden kinderen niet 'vermaakt' met schermen. In plaats daarvan lezen wij boekjes, dansen wij en spelen wij samen.

Het bieden van emotionele veiligheid

Een kind ervaart emotionele veiligheid wanneer hij weet waar hij aan toe is en wat hij kan verwachten. Daarbij hoort ook een veilig en warm gevoel. Het kind voelt zich veilig genoeg om zich open te stellen, contact te maken en zich te ontwikkelen. Een herkenbare dagindeling en gewoontes in de verzorging die aansluiten bij de situatie thuis, zijn hierbij belangrijk. Maar ook terugkerende gewoontes die alleen op het kinderdagverblijf gelden, zijn van belang en zorgen voor duidelijkheid. Daarnaast kan de opvang als iets bijzonders worden ervaren, wat de relatie tussen pedagogisch professional (pedagogisch professional) en kind versterkt en daarmee het veiligheidsgevoel van het kind binnen het kinderdagverblijf vergroot.

De benadering van Emmi Pikler kenmerkt zich door drie principes die aansluiten bij onze werkzaamheden:

- Respect voor de behoefte aan een stabiele band;
- Respect voor de zelfstandige activiteiten van een kind;
- De noodzaak om het leven van een kind zinvol te organiseren.
- Deze drie principes laten we daarom zo veel mogelijk terugkomen in ons werkveld.

Veiligheid is de basis voor het welbevinden van het kind. Het bieden van een gevoel van veiligheid is de meest basale pedagogische doelstelling voor alle vormen van kinderopvang (Fukkink, R., 2009). Pas wanneer een kind zich veilig voelt, kan het zich verder ontwikkelen en openstellen voor het realiseren van andere pedagogische basisdoelen.

RIANT werkt met een vast rooster, waardoor kinderen een stabiele band kunnen opbouwen met de pedagogisch professionals die op die dag aanwezig zijn en zich hier veilig en op hun gemak voelen. De pedagogisch professionals proberen zoveel mogelijk te vertellen en uit te leggen wat er gaat gebeuren, waardoor situaties voorspelbaar en overzichtelijk worden voor het kind. Ook zijn de pedagogisch professionals, doordat zij op een vaste groep werken, goed op de hoogte van de leefwereld van de kinderen op de stamgroep en kunnen zij de aangeboden activiteiten zoveel mogelijk afstemmen op de kinderen.

Om de emotionele veiligheid verder toe te lichten, gaan we achtereenvolgens in op de volgende onderwerpen:

- Behoeften van het kind;
- Goede en vertrouwde relaties;
- Structuur en voorspelbaarheid;
- Een gezonde omgeving en basisbehoeften.

De behoeftes van het kind

Volgens Reggio Emilia zijn er drie pedagogen waarmee het kind is omgeven: de kinderen om het kind heen, de pedagogisch professionals van de groep en de omgeving. Thuis zijn dit de ouders/verzorgers. Alles draait om goede communicatie. Pedagogisch professionals zorgen ervoor dat de communicatie tussen alle betrokkenen (ouders, kinderen en collega's) zo soepel mogelijk verloopt. Ze stemmen af op de

behoeften van het kind en zorgen dat die centraal blijven staan. Ze praten met ouders, luisteren naar kinderen en ondersteunen hen ook in de communicatie met elkaar. Zo creëren ze een omgeving waarin iedereen zich gehoord en begrepen voelt.

Volgens Thomas Gordon zijn respect en aandacht voor elkaar, en ruimte voor ieders eigen karakter, heel belangrijk. Riant ziet elk kind als een uniek individu. Zij krijgen de ruimte om zich te ontwikkelen op hun eigen manier.

Ook Maria Montessori vindt dit erg belangrijk. Een vaak gehoorde uitspraak van haar is dan ook: "Help mij het zelf te doen." Wij begeleiden kinderen individueel, maar ook in hun ontwikkeling samen. Wij stimuleren kinderen om zo veel mogelijk zelf te doen en zelf te ervaren. Oefening baart kunst.

Goede en vertrouwde relaties

In eerste instantie zijn kinderen gehecht aan hun ouders. Wanneer ouders zich niet welkom voelen binnen ons kindcentrum, kunnen kinderen dit gevoel overnemen. Riant hecht er daarom veel belang aan dat het voor zowel kinderen als ouders leuk is om ons kindcentrum te bezoeken. Dit begint tijdens de rondleiding, zet zich voort in het intakegesprek en komt verder tot uiting in de dagelijkse omgang met zowel ouder(s) als kind(eren).

Naast dat we dit in onze communicatie uitdragen, streven wij er ook naar dit te bewerkstelligen met onze warme en huiselijke inrichting. Goede en vertrouwde relaties ontstaan op verschillende vlakken. In eerste instantie vindt dit binnen het kindcentrum plaats tussen pedagogisch professionals (pedagogisch professionals) en kinderen. Daarom achten wij de sensitieve responsiviteit van onze pedagogisch professionals erg belangrijk.

Om ervoor te zorgen dat de band tussen pedagogisch professionals en kinderen zo vertrouwd en veilig mogelijk is:

- Krijgt het kind een vaste plaats in een stamgroep. Aan elke stamgroep zijn maximaal drie vaste pedagogisch professionals gekoppeld, waarvan één de mentor van het kind is.
- Ondersteunen wij kinderen op onder andere het gebied van leren en ontwikkelen door:
 - Sensitieve responsiviteit of emotionele steun;
 - Respect voor de autonomie van het kind;
 - Structureren en grenzen stellen;
 - Praten en uitleggen;
 - Begeleiden van interacties tussen kinderen;
 - Ontwikkelingsstimulering, aangepast aan de behoefte van het kind.

Naast de band tussen de pedagogisch professional en het kind, draagt ook de band tussen de kinderen onderling bij aan het gevoel van veiligheid. Kinderen zijn al vanaf jonge leeftijd in elkaar geïnteresseerd. Ze proberen contact te maken en communiceren met elkaar. Een baby in de wippen lacht bijvoorbeeld al naar een dreumes wanneer ze elkaar aankijken. Er vindt dan interactie plaats. Vertrouwdheid tussen kinderen ontstaat wanneer ze regelmatig met elkaar samenspelen. Daarom zitten vaste kinderen in een

stamgroep, waardoor kinderen elkaar leren kennen en de omgeving (zowel de groep als de kinderen) veilig en vertrouwd aanvoelt.

Structuur en voorspelbaarheid

Kinderen voelen zich veilig en geborgen als de leefomgeving voorspelbaar, aantrekkelijk en vertrouwd is. Als een kind door de gang loopt, moet het weten waar de ruimte van zijn stamgroep is, vooral voor jonge kinderen, voor wie de hele wereld nog nieuw is. In het jonge leven gebeuren veel onverwachte dingen; alles is onvoorspelbaar en de kleinsten zijn volledig afhankelijk van ons.

Zoveel mogelijk structuur en voorspelbaarheid dragen dan ook bij aan hun emotionele veiligheid. Pedagogisch professionals (pedagogisch professionals) bieden structuur door:

- *Duidelijke grenzen en rituelen* aan te bieden, waardoor het gedrag van kinderen bijna vanzelfsprekend wordt en altijd positief wordt begeleid.
- *De indeling en inrichting van de ruimtes*, binnen én buiten, zo vorm te geven dat kinderen ongestoord samen of alleen kunnen spelen, met ruimte voor een rijk scala aan activiteiten.
- *Een standaard dagritme voor de groep*, afgestemd op de behoeften van de kinderen.

Gezonde omgeving en basisbehoeftes

Een veilig pedagogisch klimaat stelt eisen aan de materiële omgeving. Daarom is ons kindcentrum hygiënisch en biedt het ruimte om vrij te bewegen, zonder gevaar voor lichamelijk letsel. De pedagogisch professionals (pedagogisch professionals) zorgen voor een goede balans tussen lichamelijke veiligheid en de behoefte van kinderen aan bewegen en ontdekken. Een gezond kind is een kind met af en toe een blauwe plek of een schram op de knie. Kinderen zijn nieuwsgierig naar hun omgeving en moeten de ruimte krijgen om zelf te ontdekken en hun eigen weg te gaan; een belangrijk onderdeel van de benadering van Reggio Emilia.

Goed mentorschap

RIANT kan een heel rijtje voorwaarden en eigenschappen noemen, maar samengevat kunnen we zeggen dat een mentor "er moet zijn voor het kind". Een mentor moet bereid zijn om een langdurige relatie op te bouwen met het kind (voor het vertrouwen) en het kind onvoorwaardelijk accepteren zoals het is (voor de veiligheid). Het is belangrijk dat het kind de mentor ervaart als een betekenisvolle volwassene, als iemand op wie het kan bouwen. Ook is het belangrijk dat mentor en ouder zich bij elkaar op hun gemak voelen. Om dat te bereiken, moet de pedagogisch professional (pedagogisch professional) de verantwoordelijkheid kunnen én durven nemen voor de kwaliteit van deze relatie en bereid zijn daarin te investeren.

Dat vraagt veel persoonlijke betrokkenheid. De directie van Riant Kinderopvang realiseert zich dat dit behoorlijk wat vraagt van pedagogisch professionals. Eigenlijk vragen we van hen dat ze een beetje gaan houden van "hun" kinderen, en dat ze, in de hectiek van alledag, voldoende tijd vrijmaken voor waardevolle interactiemomenten. Dat maakt de rol van mentor ook kwetsbaar. Soms worden pedagogisch professionals geconfronteerd met moeilijke of verdrietige gevoelens. Een voorbeeld: stel

dat je als mentor drie jaar lang een kind begeleidt op de dagopvang en het kind stroomt daarna door naar de basisschool en verlaat het kinderdagverblijf. Dat betekent afscheid nemen – en dat is óók verdrietig. De pedagogisch professional moet het kind los kunnen laten, en het kind verliest zijn vertrouwde maatje. Ook neemt het kind afscheid van de andere kinderen in de groep, aan wie het gehecht was. Dit zijn gebeurtenissen die zowel de mentor als het kind moeten leren verwerken. De pedagogisch professional heeft daarin een begeleidende rol. Dát maakt het mentorschap zo waardevol voor zowel de kinderen als de pedagogisch professionals: je deelt echte emoties, en dat draagt bij aan persoonlijke groei en ontwikkeling. Pedagogisch professionals moeten hierin de ruimte krijgen – letterlijk (tijd en mogelijkheden om extra aandacht te besteden aan hun mentorkind en de ouders) én figuurlijk (ruimte om als persoon te groeien in deze rol).

Oudergesprekken

Tien minuten gesprek

Periodiek (één keer per jaar) is er de mogelijkheid voor ouders om de ontwikkeling van hun kind met de mentor te bespreken tijdens de zogenoemde 10-minutengesprekken. Ouders kunnen zich hiervoor inschrijven. Tijdens het gesprek komen de ontwikkeling en het welbevinden van het kind aan bod. Ook wordt het kindvolgsysteem met de ouders besproken. Naast dit reguliere oudergesprek kunnen ouders altijd op eigen initiatief een gesprek aanvragen met de mentor van hun kind.

Voor onze BSO worden standaard geen oudergesprekken ingepland. Onze ervaring leert dat hier weinig animo voor is, mede vanwege de oudergesprekken die al op school plaatsvinden. Mochten ouders toch graag een gesprek willen voeren, dan kunnen zij dit uiteraard aanvragen bij de mentor.

Intake- en overgangsgesprekken

Naast het oudergesprek vinden er ook intake- en overgangsgesprekken plaats. Tijdens het intakegesprek maakt de mentor kennis met de ouder(s) en worden de ontwikkeling van het kind en eventuele bijzonderheden besproken. Er is daarnaast ruimte voor vragen van de ouders.

Het overgangsgesprek vindt plaats bij de overstap van de ene stamgroep naar de andere, bijvoorbeeld van de 0-2 groep naar de 2-4 groep. Dit gesprek wordt gevoerd met de huidige mentor en de toekomstige mentor van het kind. Tijdens het gesprek vertelt de toekomstige mentor onder andere over het dagritme op de nieuwe groep. Ook worden de ontwikkeling en bijzonderheden van het kind besproken.

Wanneer een kind doorstroomt van het kinderdagverblijf naar de bso, worden de ouders uitgenodigd voor een rondleiding en een intakegesprek. Tijdens dit gesprek worden de ontwikkeling, eventuele bijzonderheden en vragen besproken. De overdracht bij overgang van het kinderdagverblijf naar de bso vindt, met toestemming van de ouders/verzorgers, plaats tussen de mentoren van beide locaties.

Het ontwikkelen van de persoonlijke competentie

Ontwikkelen en leren lijkt bij jonge kinderen vanzelf te gaan. Ze gaan uitdagingen aan, doen elkaar na en willen hun triomfen delen. Onze pedagogisch professionals dagen de kinderen spelenderwijs uit in de ontwikkeling van onder andere hun motorische, cognitieve, taal- en creatieve vaardigheden. Zo stellen zij de kinderen in staat om steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving.

Aan de hand van het totaalprogramma van **Uk & Puk** (Zwijzen) en aanvullingen van onze professionals bieden wij de kinderen verschillende, uiteenlopende thema's aan met een diversiteit aan activiteiten en leerervaringen.

Elk kinderdagverblijf biedt kinderen een rijk scala aan leermogelijkheden. We hebben er bewust voor gekozen om geen gedetailleerde beschrijvingen te geven van eindtermen of opvoedtaken waaraan een kind moet voldoen. Dit leidt namelijk vaak tot onnodige verwachtingen of teleurstellingen. We gaan uit van de persoonlijke competentie van elk individueel kind. Voor het ene kind is het een overwinning om een kleur te benoemen, voor het andere kind is het al een prestatie om te kunnen knippen. Elk kind is anders en wordt persoonlijk begeleid.

Dit betekent echter niet dat wij de algemene ontwikkeling van het kind niet volgen, integendeel. Wij werken met een kindvolgsysteem waarin wij elke vijf maanden een observatie uitvoeren en deze met de ouders delen. Eventuele bijzonderheden die opvallen, worden uiteraard met de ouders besproken.

Leren bij jonge kinderen

Jonge kinderen leren zelden zittend achter een bureau; hun ontwikkeling verloopt meestal spelenderwijs. Of het nu in groepsverband is of individueel, activiteiten worden op een speelse manier aangeboden. Tijdens het spelen is een kind vaak ongemerkt bezig met de ontwikkeling van meerdere vaardigheden tegelijk, zoals motoriek, taal en rekenen.

Elk kind leert op zijn eigen manier. Hieronder beschrijven we de meest voorkomende leerstijlen bij jonge kinderen.

Leren door uitproberen en ontdekken

Jonge kinderen zijn kleine onderzoekers. Baby's zijn al op jonge leeftijd op zoek naar de relatie tussen wat zij doen en wat er vervolgens gebeurt. Bijvoorbeeld wanneer een baby herhaaldelijk iets op de grond laat vallen: de baby test als het ware een hypothese (een gedachte over een verband tussen twee dingen). Dit is het begin van het besef van oorzaak en gevolg.

Zo ontdekken jonge kinderen voortdurend hun omgeving. Pedagogisch professionals stimuleren dit proces door er aandacht aan te besteden en het te benoemen met taal.

Spelend leren

Spelen is de natuurlijke manier van jonge kinderen om te leren en de omgeving te herkennen, spelen geeft plezier. Jonge kinderen houden ook van een speelse omgang met volwassenen, samen grapjes

maken en het liefste voorspelbare grapjes. Het kind weet waar hij aan toe is. Zoals bij het welbekende 'kiekeboe' spelletje. Enkele spelvormen die voorkomen bij jonge kinderen:

- *Bewegingsspel*: alle vormen van bewegen die kinderen uit puur plezier vanzelf doen, als dansen, opstaan, kruipen, lopen, fietsen e.d. Dit draagt o.a. bij aan de motorische ontwikkeling.
- *Fantasie- of rollenspel*: het alsof spel, zoals het voeren van een pop, doen alsof we slapen, een dier naspelen etc. Door samen gebeurtenissen na te spelen die indruk hebben gemaakt, krijgen kinderen er grip op.
- *Speel- en leerspelletjes*: puzzels, insteekvormen, legosteentjes, boekjes. Waarbij voornamelijk de fijne motoriek, gevoel voor kleuren, vormen en voorstellingen wordt geoefend.
- *Exploratief en constructiespel*: het spelend uitproberen van zand, water, planten, takken, kartonnen dozen e.d. Vanaf het derde levensjaar vindt dit steeds vaker plaats.

Door het spelen van spellen, het spelen in bijvoorbeeld de zandbak, met de auto's of de poppen. Bijna elke vaardigheid komt aan bod.

Kijken en imiteren

Kinderen leren in hoge mate door observatie en imitatie. Zij nemen het gedrag, de taal en de emoties van hun opvoeders nauwgezet waar en nemen deze vaak onbewust over. Door te kijken en na te doen, ontwikkelen zij inzicht in de wereld om hen heen en bouwen zij hun sociale en cognitieve vaardigheden op.

Binnen Riant zijn wij ons zeer bewust van deze voorbeeldfunctie. Pedagogisch professionals vervullen een essentiële rol in dit leerproces; hun houding, taalgebruik en wijze van omgaan met anderen dienen als referentiekader voor het kind. Deze verantwoordelijkheid nemen wij serieus. Of het nu gaat om interacties tussen collega's, de begeleiding van kinderen of het omgaan met emoties; alles draagt bij aan de pedagogische omgeving waarin kinderen zich ontwikkelen. Het bieden van een positief voorbeeld is daarmee niet alleen een kerntaak van de pedagogisch professional, maar ook een krachtig pedagogisch middel. Op deze wijze dragen wij bij aan een veilige, respectvolle en stimulerende omgeving waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Leren door herhalingen, scriptkennis en rituelen

Kinderen hebben veel baat bij structuur. Ze kunnen op die manier zien aankomen wat er gaat gebeuren. Riant werkt met vaste gezichten en een vast dagritme op de groep. Verandert er een keer iets in het dagritme, dan hebben we dit met de kinderen besproken, zodat het onverwachte niet geheel onverwacht uit de lucht valt. Door de herhaling maken kinderen zich situaties eigen en leren hiervan. Door middel van terugkerende handelingen wordt de wereld van de kinderen voorspelbaar gemaakt en kunnen zij dit eigen maken.

Leren door meedoen

Behalve spelen, 'werken' kinderen ook. Ze willen graag helpen en 'zelf doen'. Ze helpen bijvoorbeeld met het dekken van de tafel, opruimen, het troosten van een ander of het ophalen van een printje bij het kopieerapparaat. Kinderen leren om zichzelf te verzorgen; een dreumes leert zelf eten.

Rol van de pedagogisch professional

Om kinderen tot leren te laten komen, zijn de juiste omstandigheden van essentieel belang. Pedagogisch professionals begeleiden de verschillende vormen van leren en zorgen ervoor dat het kind niet te veel tegenslagen ervaart. Een positieve benadering is hierbij erg belangrijk. Om dit te bewerkstelligen, wordt er altijd gekeken naar de persoonlijke competentie van het kind als individu: op welke momenten voelt het kind zich het meest op zijn gemak en welke manier van 'leren' sluit het beste aan bij het kind?

Daarnaast zijn pedagogisch professionals begeleiders in het leerproces. Gedurende de hele dag geven zij woorden aan dingen die de kinderen doen. Ook als kinderen zelf nog niet praten, is taal erg belangrijk. Door met hen te praten, leren ze taal. Door taal leren kinderen de wereld om zich heen beter kennen en begrijpen. We doen activiteiten samen met de kinderen, begeleiden ze en leggen uit om kennis bij te brengen.

Het ontwikkelen van de sociale competentie

Sociale competenties ontwikkelen zich binnen de relatie met anderen en zijn onlosmakelijk verbonden met de emotionele ontwikkeling. Immers, emoties manifesteren zich in het contact met anderen. Een belangrijk kenmerk van de sociale ontwikkeling van een kind is het vermogen zich steeds zelfstandiger te bewegen binnen zijn omgeving en de samenleving waartoe het behoort. Bij Riant wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind als essentieel beschouwd. Het begrip sociale competentie omvat een breed spectrum aan sociale kennis en vaardigheden, waaronder:

- Het zich kunnen verplaatsen in een ander, bijvoorbeeld door op de beurt te wachten;
- Het effectief communiceren van behoeften, zoals aangeven wanneer het kind naar het toilet moet, wil eten of een andere activiteit wil ondernemen;
- Samenwerken en anderen ondersteunen, bijvoorbeeld door de pedagogisch professional te helpen bij het dekken van de tafel of andere kinderen te assisteren bij het pakken van materiaal;
- Het voorkomen en oplossen van conflicten, bijvoorbeeld door een grap te maken of alternatieven aan te reiken;
- Het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld door een jonger kind voor te laten gaan of door taakjes toe te wijzen.

Het patroon van sociale interactie ontstaat op basis van de actuele behoeften, emoties en eerdere ervaringen en verworven competenties. Dit leidt uiteindelijk tot vaste en herkenbare patronen van sociaal handelen. Dit proces verloopt grotendeels spontaan, waarbij de pedagogisch professional waar nodig intervenieert, bijvoorbeeld bij conflicten of door kinderen alternatieve handelingsmogelijkheden aan te reiken. Daarnaast organiseert de pedagogisch professional gerichte educatieve sociale handelingen die kinderen niet spontaan zouden ontwikkelen. Deze momenten zijn van belang voor het uitbreiden van hun sociale vaardigheden en handelingsmogelijkheden. Hierbij wordt rekening gehouden met de individuele behoeften en capaciteiten van het kind, waarbij gestimuleerd wordt om het beste uit zichzelf te halen.

Binnen de groep doen kinderen waardevolle sociale ervaringen op in de interactie met leeftijdsgenoten. Dit biedt mogelijkheden voor het verwerven van sociale kennis en vaardigheden, mits deze interacties adequaat worden begeleid door de pedagogisch professional. Hierbij wordt rekening gehouden met aspecten als stemming, karakter, emoties, eigenheid en ontwikkelingsfase van het kind. De pedagogisch professional kan een actieve rol vervullen in het stimuleren en begeleiden van de interactie tussen kinderen, onder andere door:

- Kinderen op elkaar te attenderen;
- Kinderen te vragen elkaar te helpen;
- Gezamenlijke verantwoordelijkheden toe te wijzen;
- Zich op gepaste wijze terughoudend op te stellen;
- En de kinderen te begeleiden bij hun onderlinge interacties.

De sociale competenties

Binnen Riant worden de volgende competenties bij jonge kinderen als belangrijke ontwikkelingsgebieden beschouwd:

- *Hulp vragen en ontvangen:* Het kind toont samenwerking bij praktische handelingen, zoals het aan- en uitkleden. Het kind begrijpt wanneer het zelf taken kan uitvoeren en wanneer het om hulp moet vragen, bijvoorbeeld door zijn of haar armen omhoog te doen.
- *Gevoel van verbondenheid:* Het kind ervaart een sterk gevoel van erbij horen binnen het gezin en de groep in het kindercentrum. Het is blij bij het ophalen, herkent en waardeert foto's van thuis, en voelt trots op de ouders. Daarnaast kent het kind de liedjes van de groep en herkent het de pedagogisch professionals en medekinderen waarmee het zich verbonden voelt.
- *Empathie en sociale gevoeligheid:* Het kind toont het vermogen om rekening te houden met de gevoelens van anderen, kan troosten en begrijpt wanneer het gepast is om anderen niet te storen. Tevens volgt het aanwijzingen van pedagogisch professionals op.
- *Observatie en imitatie:* Het kind observeert zorgvuldig het gedrag van volwassenen en leeftijdsgenoten en kan dit nadoen. Daarnaast is het in staat om gedragingen voor te doen en anderen expliciet uit te nodigen om dit te imiteren.
- *Beurten nemen en sociale spelvaardigheden:* Het kind toont begrip voor het geven en nemen van beurten, begrijpt de wensen van andere kinderen, sluit aan bij hun spel, en kan conflicten oplossen en verzoening bevorderen.
- *Initiatief en leiderschap:* Het kind toont het vermogen om initiatief te nemen door een spel te starten, anderen rollen toe te wijzen, maar kan ook een leidende rol accepteren en volgen.
- *Hulpvaardigheid en zorgzaamheid:* Het kind helpt actief mee bij het opruimen, tafeldekken, schoonmaken, het ondersteunen van jongere kinderen, troosten, het maken en geven van cadeautjes, en het voorbereiden van vieringen.
- *Respectvolle omgang met natuur:* Het kind toont nieuwsgierigheid en zorgzaamheid in de omgang met planten en dieren.
- *Deelname aan culturele en sociale activiteiten:* Het kind geniet van gezamenlijk zingen, het vieren van feestdagen, het luisteren naar verhalen en het waarderen van schoonheid in de natuur en de omgeving.

Deze competenties vormen samen een breed fundament voor de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van het jonge kind binnen onze pedagogische omgeving.

Het ontwikkelen van normen en waarden

Binnen Riant hechten wij veel waarde aan het overbrengen van normen en waarden. Kinderen maken op een open en veilige manier kennis met de algemeen aanvaarde regels en waarden in onze samenleving. Dit helpt hen respectvol met anderen om te gaan en actief deel te nemen aan de maatschappij.

Vanaf de geboorte maken kinderen deel uit van verschillende sociale groepen: eerst het gezin en de familie, daarna ook bredere groepen in hun omgeving. Deelname aan deze groepen is belangrijk voor hun sociale ontwikkeling en voor het vormen van hun eigen identiteit. Daarom is het overdragen van normen en waarden binnen het kindcentrum van groot belang.

Bij Riant leren kinderen dat niet alleen hun ouders voor hen zorgen, maar ook de pedagogisch professionals. Deze medewerkers nemen een belangrijke rol in als vertrouwenspersoon. Sommige gewoonten en regels zijn anders dan thuis, en pedagogisch professionals reageren soms anders dan ouders. Dit kan juist een leerzame ervaring zijn. Wij zorgen ervoor dat kinderen in een veilige omgeving leren omgaan met deze verschillen.

Respect

Pedagogisch professionals die dagelijks met kinderen omgaan, fungeren als rolmodel en dragen vanuit hun rol normen en waarden over aan de kinderen. Wederzijds respect staat hoog in het vaandel en komt onder andere tot uiting in het gesprek dat pedagogisch professionals met kinderen voeren, in plaats van tegen hen. Kinderen krijgen waardering en een liefdevolle benadering.

De pedagogisch professional

De pedagogisch professionals fungeren als rolmodel en leven zelf de waarden en normen voor die zij belangrijk vinden in de opvoeding. Om een eenduidige lijn te waarborgen, heeft Riant een gedragscode opgesteld die nieuwe medewerkers ontvangen bij indiensttreding. Dit vereist dat zij zich bewust zijn van hun gedrag en aanwezigheid. De pedagogisch professionals brengen met hun houding rust en harmonie in de groep. De kinderen krijgen het gevoel gezien en gehoord te worden.

Ons kindcentrum is een warme en veilige plek voor kinderen. De pedagogisch professional is begripvol, gaat respectvol met de kinderen om en heeft een positieve uitstraling. Zij bekrachtigt het kind op een positieve wijze, waardoor ieder kind zich gewaardeerd en gezien voelt. Door haar positieve kijk ziet zij ook sneller de positieve intenties die achter het gedrag van het kind schuilgaan. Ze gebruikt positieve formuleringen waarin ze aangeeft wat zij van de kinderen verwacht in plaats van wat zij niet mogen.

Geduld en vertrouwen in het kunnen van het kind zijn nauw met elkaar verbonden. Als je vertrouwen hebt in een kind, is het eenvoudiger om even af te wachten. Dit is belangrijk voor de ontwikkeling van zelfstandigheid. Zelfvertrouwen is essentieel voor een kind. Een kind ontdekt de wereld onbevangen met al zijn zintuigen en ziet alles als een avontuur (Emmi Pikler, Haze M., 2012).

Uitvoering van het beleid door de pedagogisch professional

De pedagogisch professional geeft dagelijks vorm aan het pedagogisch beleid en heeft direct contact met de kinderen. We gaan ervan uit dat elke medewerker beschikt over basiskennis van de ontwikkeling en verzorging van kinderen. Riant zorgt ervoor dat medewerkers goed geïnformeerd zijn, zodat het werk leuk, uitdagend en kwalitatief hoogwaardig blijft. Alle pedagogische beleidsdocumenten zijn beschikbaar op de iPads. Nieuwe medewerkers doorlopen een inwerkperiode, inclusief een onboardingpresentatie, en weten bij wie ze terechtkunnen met vragen. Daarnaast worden functioneringsgesprekken, groepsobservaties en persoonlijke en pedagogische coaching aangeboden. Meer informatie hierover is te vinden in het pedagogisch werkplan van de locatie.